

Σταγόνα τη σταγόνα...

Η 22α Μαρτίου είναι η Παγκόσμια ημέρα για το νερό. Ας την τιμήσουμε ξεκινώντας μια δράση ευαισθητοποίησης και δραστηριοποίησης των μαθητών για την αξία του νερού και την ανάγκη της λελογισμένης χρήσης του.

Γιατί να το κάνουμε; Η διεθνής οργάνωση World Resources Institute (WRI) εξέδωσε πριν λίγο καιρό έκθεση για τις χώρες που κινδυνεύουν περισσότερο από την έλλειψη νερού. Για τους σκοπούς της έκθεσης ερευνήθηκαν και αξιολογήθηκαν δεδομένα από 181 χώρες. Βάσει των αποτελεσμάτων φάνηκε πως 37 χώρες στον κόσμο αντιμετωπίζουν εξαιρετικά μεγάλο κίνδυνο έλλειψης νερού. Ανάμεσα στις χώρες αυτές ανήκει και η Κύπρος.

Η έκθεση αξιολόγησε και τον κίνδυνο που διατρέχει η Ελλάδα. Η χώρα μας κατατάσσεται στην 58η θέση των χωρών που κινδυνεύουν περισσότερο από έλλειψη νερού. Στην ίδια σχεδόν θέση με τις άλλες μεσογειακές χώρες της ΕΕ (Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία).

Η κακή διαχείριση του νερού στη χώρα μας, αλλά και η κλιματική αλλαγή ενδέχεται να χειροτερεύσουν σημαντικά την κατάσταση. Το καμπανάκι ακούγεται ήδη δυνατά!

Ένα εργαστήριο και μια δράση για το νερό με τα παιδιά μπορεί να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

Βήμα 1 Ο κύκλος του νερού

Τραγουδήστε

Κλασικό θέμα που ίσως ήδη έχετε δουλέψει με τους μαθητές σας. Το επίσης κλασικό ποίημα του Ζαχαρία Παπαντωνίου «Το ποταμάκι» περιγράφει θαυμάσια τον κύκλο του νερού:

- Από πού είσαι, ποταμάκι;
- Από κείνο το βουνό.
- Πώς τον λέγαν τον παππού σου;
- Σύννεφο στον ουρανό.
- Ποια 'ναι η μάνα σου;
- Η μπόρα.-
- Πώς κατέβηκες στη χώρα;-
- Τα χωράφια να ποτίσω
και τους μύλους να γυρίσω.
- Στάσου να σε ιδούμε λίγο,
ποταμάκι μου καλό.
- Βιάζομαι πολύ να φύγω,
ν' ανταμώσω το γιαλό.

Τα παιδιά μπορούν να μάθουν το ποίημα, να το τραγουδίσουν, να το παίξουν θέατρο.

Κουβεντιάστε

... με τα παιδιά και βεβαιωθείτε ότι έχουν καταλάβει πώς σχηματίστηκε το ποταμάκι και πού πηγαίνει. Ρωτήστε τους τι θα γίνει μετά, αφού «ανταμώσει το γιαλό». Τη φάση της εξάτμισης του νερού και του σχηματισμού των νεφών δεν την περιγράφει το ποίημα. Εξηγήστε το.

Πειραματιστείτε

Κάντε ένα **πείραμα** για να καταλάβουν τα παιδιά την εξάτμιση: Μετρήστε ένα φλυτζάνι νερό γεμάτο και βράστε το σε ένα κατσαρολάκι. Παρατηρήστε τους υδρατμούς. Μετρήστε το νερό που έβρασε γεμίζοντας πάλι το φλυτζάνι. Τι παρατηρούν τα παιδιά; Πού πήγε το υπόλοιπο νερό; Τι θα συνέβαινε εάν οι υδρατμοί που είδαν να βγαίνουν από την κατσαρόλα ανέβαιναν ψηλά στον ουρανό, εκεί που κάνει πολύ κρύο; Θα στερεοποιούνταν, θα γινόντουσαν σύννεφο. Και θα ξανάρχιζε από την αρχή τη ζωή του το ποταμάκι.

Χορέψτε

Εμπλουτίζουμε την εισαγωγή μας στο θέμα μας με κινητικά παιχνίδια: γινόμαστε βροχή, ποτάμι, σύννεφα. Δοκιμάζουμε διαφορετικές κινήσεις αποδίδοντας τις διαβαθμίσεις της ορμής του νερού: ψιχάλα, καταιγίδα, ήρεμο ποτάμι, φουσκωμένο και ορμητικό ποτάμι κλπ.

Βήμα 2 Από που έρχεται το νερό της βρύσης

Καταθέστε ιδέες

Ξεκινήστε με έναν καταιγισμό ιδεών: από που φαντάζονται τα παιδιά ότι έρχεται το νερό της βρύσης; Για να γίνει η σύνδεση με το ποίημα του Παπαντωνίου μπορούμε να εξηγήσουμε ότι παλιά οι άνθρωποι μάζευαν στις τaráτσες των σπιτιών τους και σε δεξαμενές το νερό της βροχής για να πλυθούν και να κάνουν τις δουλειές τους. Από το πηγάδι και τις πηγές έπαιρναν καθαρό νερό για να πιούνε. Μπορούσαν μάλιστα να δούνε πόσο νερό είχε μείνει και κανόνιζαν ανάλογα πόσο θα ξόδευαν κάθε μέρα. Από τότε όμως που οι άνθρωποι έμειναν σε πόλεις, για να έχουν όλο νερό, έφτιαξαν σωλήνες για να μεταφέρουν το νερό από τις λίμνες και τα ποτάμια στα σπίτια. Το νερό αυτό καθαρίζεται πρώτα σε εργοστάσια για να μπορούμε να το πιούμε.

Εντοπίστε στον χάρτη

Από που παίρνουμε το νερό της πόλης μας λοιπόν; Έρχεται από μακριά ή από κοντά; Στην Αθήνα, π.χ., το νερό έρχεται από την Υλίκη, τον Μαραθώνα, τον Μόρνο και τον Εύηνο. Στην αρχή το νερό ερχόταν μόνο από τη λίμνη του Μαραθώνα. Φαίνεται πως πηγαίνουμε όλο και πιο μακριά για να βρούμε νερό. Γιατί άραγε συμβαίνει αυτό; Σημειώνουμε σε έναν χάρτη της Ελλάδας τη διαδρομή του νερού που έρχεται ως την πόλη μας με μαρκαδόρο. Τι θα συμβεί αν μια χρονιά δε βρέξει αρκετά και λιγοστέψει

το νερό από τις λίμνες και τα ποτάμια που υδρεύουν την πόλη μας; Είναι σημαντικό να κάνουμε οικονομία.

Περπατήστε

Στη γειτονιά και εντοπίστε, αν υπάρχουν, πηγάδια ή κρήνες κοντά στο σχολείο. Εντοπίστε ποτάμια ή μπαζωμένα ρέματα. Ακολουθήστε την κοίτη του ποταμού. Γενικά εντοπίστε και φωτογραφίστε ίχνη της πορείας του νερού στη γειτονιά σας: ποτάμια, ρέματα, γεφύρια, κρήνες, πηγάδια, σωλήνες, αγωγοί ομβρίων υδάτων κλπ.

Βήμα 3 Το νερό για κάποιους είναι σπάνιο

Σκεφτείτε

Σε ορισμένες χώρες οι άνθρωποι πρέπει να κουβαλάνε καθαρό νερό από μακρινές αποστάσεις. (Μπορούμε να δείξουμε φωτογραφίες). Τη δουλειά αυτή την κάνουν οι γυναίκες ή και τα παιδιά. Αλλά και σε χώρες όπως η δική μας, το νερό δεν είναι πάντα άφθονο. Υπήρξε μια χρονιά που είπαμε... το νερό νεράκι και στην Ελλάδα. Γι αυτό προσέχουμε.

Δραστηριοποιηθείτε

Αναλαμβάνουμε δράση στο σχολείο. Γινόμαστε «μαχητές κατά της σπατάλης νερού»! Κάνουμε μια έρευνα στις βρύσες του σχολείου. Αν βρούμε βρύσες που στάζουν, φροντίζουμε να φτιαχτούν. Όποτε βλέπουμε βρύση που να στάζει ή να τρέχει, την κλείνουμε. Ελέγχουμε και τα καζανάκια να μην τρέχουν. Προσπαθούμε να καταργήσουμε το εμφιαλωμένο νερό με το νερό της βρύσης, σε παγούρι. (Το εμφιαλωμένο νερό επιβαρύνει το περιβάλλον με σκουπίδια και ατμοσφαιρική ρύπανση).

Δημιουργούμε ένα κλίμα ενθουσιασμού για την αποστολή που αναλαμβάνουμε! Κάθε φορά που θα «σβήνουμε» μια σπατάλη νερού, θα κερδίζουμε μια σταγόνα! (Κόβουμε μεγάλες σταγόνες από χαρτόνι και μέσα γράφουμε το επίτευγμά μας). Στο τέλος της χρονιάς παρουσιάζουμε τη δράση μας στους γονείς.

Μπείτε στην ιστοσελίδα kalyterizoι.gr και εγγραφείτε στο πρόγραμμα του WWF «Καλύτερη Ζωή» από το πεδίο «Σχολεία». Δείτε τη δράση «Ο δρόμος του νερού» και «Νερό στο παγούρι, όχι στο πλαστικό μπουκάλι» στην κατηγορία «Κατανάλωση». Πάρτε μέρος! Γίνετε κι εσείς ένα από τα «Σχολεία της Καλύτερης Ζωής».

Ελένη Σβορώνου